

अंग्रोमेट अंडवायझरी बुलेटीन

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु,
कृषी हवामानशास्त्र वभाग

फोन : ०२०-२५५३८००९

कृषी महा वद्यालय, पुणे ४११ ००५

ई-मेल : amfupune@gmail.com

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला स मतीची साप्ताहिक बैठक दि. २३/०७/२०२४

जिल्हा : पुणे

मागील आठवड्याचे हवामान :

मागील आठवड्याचे हवामान : पुणे परिसरात मागील आठवड्यात कमाल तापमान २५.५ ते २९.२ अंश सेल्सिअस तर कमान तापमान २२.९ ते २३.५ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान होते. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ८३ ते ९५ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता ७७ ते ८७ टक्के होती. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी ४.६ ते ६.८ क.मी. होता.

हवामान अंदाज : पुढील पाच दिवसात पुणे जिल्ह्यात कमाल तापमान २८ ते ३१ अंश सेल्सिअस, तर कमान तापमान २० ते २१ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान राहिल. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ८८ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता ७८ टक्के दरम्यान राहिल. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी २६ ते ३१ क.मी. दरम्यान राहिल. आकाश पूर्णतः ढगाळ राहिल. वा-याची दिशा नैऋतेकडून ईशान्येकडे राहिल.

मागील आठवड्यातील हवामान (१७/०७/२०२४ ते २३/०७/२०२४)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामानाचा अंदाज (२३/०७/२०२४ ते २७/०७/२०२४)				
17	18	19	20	21	22	23	दिनांक	24	25	26	27	28
0.0	5.6	2.4	2.6	3.0	4.6	11.1	पाऊस (ममी)	35	40	38	30	25
29.1	29.2	27.2	27.3	27.0	28.2	25.5	कमाल तापमान(अं.से.)	30	29	28	31	31
23.2	23.5	23.0	22.9	22.9	23.0	23.0	कमान तापमान(अं.से.)	20	20	20	21	21
							ढग स्थिती (आकाश)	8	8	8	8	8
83	87	92	90	92	92	95	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	87	89	90	88	88
87	77	80	86	79	86		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	75	80	84	77	76
5.8	4.6	6.0	6.6	6.5	6.8	6.8	वाऱ्याचा वेग (कमी/तास)	30	31	26	27	26
							वाऱ्याची दिशा (अंश)	248	248	248	248	248

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

पीक	पीक अवस्था	कृषि वषयक सल्ला
हवामान सारांश/ इशारा		भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादे शक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक २३ व २४ जुलै, २०२४ रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक २५ जुलै, २०२४ रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक २६ व २७ जुलै, २०२४ रोजी काही ठिकाणी पावसाची शक्यता आहे. ईशारा : भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादे शक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक २३ व २४ जुलै, २०२४ रोजी घाट क्षेत्रात तुरळक ठिकाणी जोरदार, अति जोरदार ते मुसळधार पावसाची शक्यता असून दिनांक २५ जुलै, २०२४ रोजी घाट क्षेत्रात तुरळक ठिकाणी जोरदार ते अति जोरदार पावसाची शक्यता असून दिनांक २६ व २७ जुलै, २०२४ रोजी घाट क्षेत्रात तुरळक ठिकाणी जोरदार पावसाची शक्यता आहे.
वस्तारित श्रेणी		वस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र वभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर) दिनांक २४ ते ३० जुलै, २०२४ दरम्यान

अंदाज (ईआरएफएस)		<ul style="list-style-type: none"> ➤ पावसाचे प्रमाण सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमाल तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमान तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे.
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> • घाट क्षेत्रात तुरळक ठिकाणी जोरदार पावसाची शक्यता असल्याने शेतातील पावसाच्या पाण्याची निच-याची व्यवस्था करावी. • पावसाची शक्यता असल्याने पक्व झालेली पकांची काढणी करून घ्यावी. काढणी केलेल्या शेतमालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. काढलेली पके पावसापासून संरक्षण होण्याच्या दृष्टीने योग्यरीत्या ताडपत्रीने झाकून ठेवावीत. • पाऊसापासून बचावासाठी उघड्यावरील धान्य सुरक्षित स्थळी हलवावे. • पावसाचा अंदाज बघून पकावर कटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करावी. • शेतकरी बांधवांनी आपल्या पकाचे कीड व रोगासंदर्भात नियमन सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास व वध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात. • शेतकरी बंधूनी हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला व हवामानचा पूर्वानुमाना करीता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा. • तसेच शेतकरी बंधूनी मेघगर्जना व वजेचा पूर्वानुमाना करीता दा मनी मोबाईल ॲपचा वापर करावा. • पडणा-या पावसाचे पाणी शेतात साठवण्यासाठी/मुर वण्यासाठी उपाय योजना करावी.
खरीप हंगाम	आंतरमशागत	पेरणी करून १० ते १५ दिवस झाल्यानंतर पकामध्ये मशागतीयोग्य परिस्थिती असल्यास लोखंडी कोळप्याने कोळपणी कंवा खुरपणी करावी. त्यामुळे तण नियंत्रण व ओलावा टिकून राहण्यास मदत होईल.
सोयाबीन	पक वाढीची अवस्था	पीक उगवणीनंतर १५ ते २० दिवसांनी एक कोळपणी व नंतर खुरपणी करून शेत तणमुक्त ठेवावे. अथवा पीक उगवणीनंतर २१ दिवसांनी प्रति हेक्टर इमेंझेथायपर क्रयाशील घटक ०.१ ते ०.१५ कलो ५०० ते ६०० लटर पाण्यामध्ये मसळून तणांवर फवारावे.
तूर	पक वाढीची अवस्था	तूर पकात पेरणीनंतर उगवण न झालेल्या रिकाम्या जागी नांग्या भरण्याची कामे करावीत. पेरणी झालेल्या क्षेत्रात योग्य रोपांची संख्या राखण्यासाठी पकाची वरळणी करावी जेणेकरून ज मनीतील ओलावा व अन्नद्रव्यासाठी पकांची परस्परांशी स्पर्धा होणार नाही.
मुग उडीद	पक वाढीची अवस्था	पेरणीनंतर २० ते २५ दिवसांनी पहिली आण ३० ते ३५ दिवसांनी दुसरी कोळपणी करावी. कोळपणी नंतर दोन रोपातील तण काढण्यासाठी गरजेनुसार खुरपणी करावी.
मका	पक वाढीची अवस्था	पीक उगवत असताना कोवळे कॉब पक्षी उचलतात म्हणून पेरणीनंतर सुरवातीच्या १०-१२ दिवसांपर्यंत पक्षांपासून संरक्षण करणे अत्यंत महत्वाचे आहे. मका पेरणीनंतर सुरवातीच्या २० दिवसांपर्यंतच्या कालावधीत पकात जास्त पाणी कंवा दलदलीची स्थिती असल्यास कोवळी रोपे पवळी पडून मरतात. कारण मक्यापची रोपावस्था या स्थितीस खूपच संवेदनशील आहे. म्हणून पेरणीनंतरच्या सुरवातीच्या २० दिवसांपर्यंतच्या काळात पकात पाणी साठून राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
कापूस	पक वाढीची अवस्था	पीक तण वरहित ठेवण्यासाठी कुळवाच्या पाळ्या द्याव्यात. सध्याच्या ढगाळ व दमट हवामानामुळे पेरणी होऊन १५ दिवसच्या वर झालेल्या कापूस पकावरील रस शोषणाच्या कडींच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी पावसाचा अंदाज पाहून व पावसाची उघडीप बघून करावी तसेच पेरणी झालेल्या कापूस पकावरील हिरव्या अळीच्या नियंत्रणासाठी हेक्टरी ५ फेरोमन सापळे उभारावेत.
भात	लागण	घाट क्षेत्रात तुरळक ठिकाणी जोरदार पावसाची शक्यता असल्याने पावसाच्या पाण्याच्या निच-याची व्यवस्था करावी. जोरदार पावसामुळे भाताची रोपे तसेच खते वाहून जाण्याची शक्यता असल्याने काळजी घ्यावी. भात पकाच्या लागवडीसाठी भात खाचरात चखलणी करून २१ दिवस पूर्ण

		झालेल्या रोपांची लागवड करावी. जोरदार पावसाची शक्यता असल्याने लागण पुढे ढकलावी कंवा पावसाचा अंदाज पाहून करावी तसेच पावसाच्या अतिरिक्त पाण्याचा निचरा होण्यासाठी उपाययोजना कराव्यात. खोडकीडीच्या नियंत्रणासाठी पुर्नलागवडीपूर्वी रोपांची मुळे क्लोरोपायरीफॉस २०% ई.सी., ०.१% द्रावणात १२ तास बुडवून ठेवावीत. नवीन लागण केलेल्या भात खाचरात रोपे स्थिर होईपर्यंत पाण्याची पातळी १ ते २ सें.मी. ठेवावी. तसेच ज्या ठिकाणी लागवड केलेली रोपे प्राथमिक अवस्थेत आहेत तेथे २-३ सें.मी पाण्याची पातळी ठेवावी. भातरोपांची पुनर्लागवड झालेल्या ठिकाणी तणनियंत्रणासाठी ब्युटाक्लोर ५० ईसी कंवा बेंथओकार्ब ५० ईसी १.५ कलो ५०० लटर पाण्यात मसळून लावणीनंतर १ आठवड्याच्या आत फवारणे पुर्वी खाचरातील संपुर्ण पाणी काढून टाकावे व दुस-या दिवशी पुन्हा पाणी भरावे.
केळी		बागेतील जमन स्वेच्छ- व भुसभु शत ठेवावी. त्यातकरिता उभी आडवी कुळवणी करावी. दर ३ महिने अंतराने टीचणी बांधणी करावी. झाडांना मातीची भर द्यावी. केळीच्या िबुंध्याीलगत अनेक पले येऊ लागतात. ती वेळच्याव वेळी धारदार कोयत्याने नियमन काढून टाकावीत. केळीची रोगग्रस्त पाने कापून बागेबाहेर नष्ट करावीत. हिरवी पाने कापू नयेत. आवश्यकता भासल्याचस झाडास आधार द्यावा.
जनावरांचे व्यवस्थापन		तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता असल्याने जनावरे सुरक्षीत ठिकाणी बांधावीत. जनावरांच्या गोठ्या भोवती पाणी साठणार नाही तसेच गोठ्यात ओलसरपणा राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. सर्व जनावरांना रोग प्रतिबंधक उपाय म्हणून पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने योग्य वेळी लसीकरण करून घ्यावे. पोटातील जंताच्या नियंत्रणासाठी पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने जंतनाशक पाजावे. तसेच जनावरांना व पक्ष्यांना नेहमी पण्यास स्वच्छ पाणी द्यावे.
*टिप : शेतकरीबंधूनी पकावर कटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करताना स्वतःची योग्यती खबरदारी/ काळजी घ्यावी.		

स्त्रोत :

- १) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.
  - २) मागील हवामान : -
- ठिकाण : कृ.म. व., पुणे.
दि. : २३.०७.२०२४

स्वाक्षरीत
प्रमुख अन्वेषक, ग्राकृमौसे, ऐएमएफयु, पुणे तथा
प्रमुख, कृष हवामानशास्त्र वभाग, कृ.म. व., पुणे